

A thick black L-shaped frame is positioned on the left and bottom sides of the page, framing the central text.

KESKINÄINEN APU

MUTUAL AID

Solidaarisuutta, ei hyväntekeväisyyttä

Solidaarisuutta, ei hyväntekeväisyyttä

Hyväntekeväisyys

- PR-temppu ja verovähennys/-vapaus organisaatiolle
- Organisoitu nimenomaan organisaation jäsenten toimesta, mikä luo kynnyksen osallistua vapaaehtoistyöhön
- Avun saamiseen liittyy usein ehtoja tai esteitä, kuten vaatimuksia todistaa taloudellinen tilanne tai esimerkiksi päihitteettömyysvaatimuksia asunnottomien palveluissa
- Vain laastarin kaltainen ratkaisu – ei huomioi eikä pyri muuttamaan ongelmien juurisyitä

Keskinäinen apu (mutual aid)

- Yhteisölle, yhteisön toimesta
- Omavaraisuus – ei tukeuduta hyväntekeväisyyteen tai valtion ohjelmiin
- Collectively built systems primarily for safety and survival
- Ei rajoitu vain aineelliseen apuun – auttaminen ja avun vastaanottaminen vahvistavat luottamusta, rakentavat yhteisöä ja luovat toivoa
- Pyrkii puuttumaan rakenteellisiin juurisyihin esittämällä kysymyksiä ja lisäämällä tietoisuutta

Kolme keskinäisen avun avainelementtiä Dean Spaden mukaan

1. *Keskinäisen avun hankkeet pyrkivät vastaamaan ihmisten perustarpeisiin ja rakentamaan yhteistä ymmärrystä siitä, miksi ihmisiltä puuttuu se, mitä he tarvitsevat.*
2. *Keskinäisen avun hankkeet mobilisoivat ihmisiä, laajentavat solidaarisuutta ja rakentavat liikkeitä.*
3. *Keskinäisen avun hankkeet ovat osallistavia ja ratkaisevat ongelmia yhteistoiminnalla sen sijaan, että odottaisivat pelastajia.*

Erilaisia aiempia esimerkkejä

“Keskinäinen apu ei ole mitään uutta – ihmiset ovat tehneet yhteistyötä selviytyäkseen koko ihmiskunnan historian ajan. Kapitalismi ja kolonialismi ovat kuitenkin luoneet rakenteita, jotka ovat heikentäneet sitä, miten ihmiset ovat perinteisesti olleet yhteydessä toisiinsa ja jakaneet kaiken tarvitsemansa selviytyäkseen.”

Occupy Sandy (2012), Common Ground Collective (2005) sekä lukuisat ryhmät eri maissa COVID-19-pandemian huippuvaiheessa.

Young Lords -puolue (1968), lukemattomat alkuperäiskansojen yhteisöt, suuret kommuunit ja autonomiset alueet.

Mustien panttarien esimerkkejä

Alun perin Black Panther Party for Self Defence perustettiin vuonna 1966 Oaklandissa, Kaliforniassa.

■ Maksuton aamiainen -ohjelma

Tammikuussa 1969 aloitettu Free Breakfast Program, joka tunnettiin myös nimellä Breakfast for Children Program (BCP), sai alkunsa St. Augustine's Churchin tuella Oaklandissa sekä lahjoituksilla paikallisilta yrityksiltä, kirkoilta ja yhteisöpohjaisilta järjestöiltä.

BCP tarjosi ensimmäisenä vuonna ruokaa yli 20 000 lapselle 23 kaupungissa, ja vuoteen 1971 mennessä ohjelma oli levinnyt vähintään 36 kaupunkiin.

Vaikka BCP oli puolueen ensimmäinen ja suosituin ohjelma, se oli vain yksi 65:stä Black Panther Partyn selviytymistä tukevasta ohjelmasta.

Mustien panterien esimerkkejä

- **SAFE – Seniors Against a Fearful Environment**
(ikäntyneet pelokasta ympäristöä vastaan)

1970-luvulla, kun Oaklandin ikääntyneiltä mustilta evättiin apua paikalliselta poliisilaitoksen toimesta, Black Panther – puolue havaitsi, että kolmasosa rikosten uhreista oli silloin vanhuksia. He perustivat SAFE-ohjelman tarjoamaan ympäri vuorokauden kuljetus- ja saattopalveluja, reseptien toimitusta, itsepuolustustunteja ja muuta apua. Vapaaehtoisten lisäksi palkattiin paikallisia työttömiä nuoria, mikä loi työpaikkoja yhteisöön.

- **Maksuton terveydenhuolto**

Omien ambulanssipalvelujen ja yhteisön terveyskasvatuksen lisäksi Black Panther -puolue perusti kansojen maksuttomia terveysklinikoita (PFMCs), jotka tarjosivat ensiapua, lapsuusiän rokotuksia, huume- ja alkoholikuntoutusta sekä seulontoja lyijymyrkytyksen, tuberkuloosin, diabeteksen, korkean verenpaineen ja sirppisoluanemian varalta. Puolueen yhteisöopetus ja seulonnat johtivat lopulta siihen, että USA:n kongressi hyväksyi kansallisen sirppisoluanemian ehkäisy- ja seurantalain vuonna 1972.

Terveydenhuollon ohella tarjottiin poliittista koulutusta, sillä panterit näkivät terveys- ja muut yhteisön kamppailut selkeästi poliittisina asioina.

Näin se tehdään

1. Tunnista yhteisön tarve

Kuka tai mikä on yhteisösi? Mitkä perustarpeet siltä puuttuvat (ja miksi)?

Useimmiten kyse on ruoasta, vedestä, suojasta, koulutuksesta, sanitaatiosta ja turvallisuudesta.

Huom: uusi projekti voi rakentua myös olemassa olevan pohjalle.

Esim. osa ruoka-avusta voi olla yhteisöpuutarha.

2. Perusta ryhmä

Älä pelkää aloittaa pienestä. Toimikaa yhdessä, rakentakaa luottamusta ja huolehtikaa, että teillä on toimiva tapa viestiä keskenänne.

3. Laadi suunnitelma

Mitä välineitä ja resursseja tarvitsette?

Esim. soppatykki, raaka-aineet, astiat, ruokailuvälineet sekä ruoanlaitto- ja siivousvälineet.

Milloin ja missä?

Säännöllinen aika ja paikka ovat usein hyödyllisiä, mutta jotkin keskinäisen avun muodot voivat olla vaikeampia toteuttaa tiukalla aikataululla – tai ne voivat toimia paremmin, jos paikka vaihtelee tai apu viedään suoraan ihmisille.

Muistutuksia

- Ole kekseliäs ja luova – kysy rohkeasti materiaaleja, tiloja, vapaaehtoisia jne. Älä pelkää olla välillä ärsyttävä.
- Älä säikähdä takaiskuja ja ongelmia – ne kuuluvat prosessiin.
- Viestintä on avainasemassa: hyödynnä Tekmiliä tai muuta säännöllistä arvioinnin ja palautteen muotoa, jotta ongelmat voidaan tunnistaa ja korjata niiden ilmetessä.
- Kasvu: pidä silmällä mahdollisuuksia laajentaa toimintaa – olipa kyse useammista toteutuskerroista tai suuremmista tapahtumista. Älä epäröi tehdä yhteistyötä ja yhdistää voimia samankaltaisten hankkeiden kanssa.

Esimerkiksi kokemusten ja käytäntöjen jakaminen samanlaisten keskinäisen avun projektien kanssa eri kaupungeissa tai erilaisten toimintojen yhdistäminen, kuten terveys- ja ravitsemusneuvonta + yhteisöpuutarha + ruoka-apu.

A thick black L-shaped frame surrounds the text. The top horizontal bar is on the left, the left vertical bar is on the left, and the bottom horizontal bar is on the right, with a vertical bar on the right side.

KUTSU TOIMINTAAN

Harjoitus: keksi joko yksin tai pienessä ryhmässä keskinäisen avun projekti, jonka ajattelet olevan hyödyllinen omassa yhteisössäsi.

Aiheesta lisää

- *mutualaid.coop*
- *Blackpast.org*
- *Threadings: Revolutionary Love Costs You Something* and The role of the artist is to load the gun (on worldbuilding)
- *The Mutual Aid Podcast*
- *Mutual Aid: Building Solidarity During This Crisis (and the next)* by Dean Spade